

I. В. ЩУРОВ**КРИТЕРІАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ БЕЗПЕКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ**

Актуалізовано сучасну концепцію безпекової діяльності економічних систем, яка полягає у формуванні безпекової стратегії суб'єкта господарювання, яка б не порушила ті безпекові параметри, що диктує зовнішнє середовище. Підкреслено, що рівень захищеності енергопостачання держави характеризується певною вразливістю до загроз і доведено, що стійкість загрозам притаманна підприємствам, так як можливість виконувати свої функції з енергозабезпечення для інших підприємств формує явище забезпечення енергетичної безпеки залежних суб'єктів господарювання. В процесі дослідження запропоновано використовувати такі безпекові параметри як економічний, енергетичний, екологічний та інформаційний і здійснено обґрунтування їх вибору та критеріїв їх оцінювання. Для кожного із виокремлених безпекових параметрів визначено ключові загрози з урахуванням галузевої специфіки. Безпеку підприємства розглянуто в контексті виокремлених параметрів. Відображено взаємодію безпеки суб'єкта господарювання та державної безпеки. Узагальнено основні заходи та напрями, які дозволять забезпечити ключові параметри безпечної діяльності нафтогазової галузі. Запропоновано на основі отриманих теоретичних напрацювань сформулювати методикою оцінювання рівня безпеки підприємств нафтогазової галузі.

Ключові слова: безпека (енергетична, економічна, екологічна, інформаційна), безпекові параметри, концепція безпекової діяльності

IGOR SHCHUROW**CRITERIAL APPROACHES TO THE OIL AND GAS INDUSTRY SECURITY ACTIVITIES ASSESSMENT**

The modern concept of economic systems security activity has been updated, which consists in the formation of a business entity security strategy that would not violate the security parameters dictated by the external environment. It is emphasized that the level of the state's energy supply security is characterized by a certain vulnerability to threats, and it is proved that the resistance to threats is inherent in enterprises, since the ability to perform their functions of energy supply for other enterprises forms the phenomenon of ensuring the energy security of dependent economic entities. In the process of research, it is proposed to use such security parameters as economic, energy, ecological and informational, and the justification of their choice and their evaluation criteria is carried out. For each of the selected security parameters, key threats are defined taking into account the specifics of the industry. Enterprise security is considered in the context of selected parameters. The interaction of the security of the business entity and state security is reflected. The main measures and directions that will enable the key parameters of security operation in the oil and gas industry are summarized. It is proposed to form a methodology for assessing the level of security of oil and gas enterprises based on the obtained theoretical studies.

Keywords: security (energy, economic, environmental, informational), security parameters, security activity concept

Аналіз і постановка проблеми. Україна на сучасному етапі розвитку має дефіцит безпеки. Він відчувається саме за рахунок того, що відбуваються воєнні дії на її території, руйнуються об'єкти енергетичного сектору та його інфраструктура. Постає потреба у визначенні та обґрунтуванні таких параметрів, які дозволять знайти шляхи забезпечення ефективного функціонування паливно-енергетичної галузі та її елементних складових

Сталий розвиток економіки та, в її складі, бізнесу опирається на розвиток нафтогазової галузі, як однієї з енергетично ефективних та стратегічно важливих. Як свідчать показники паливно-енергетичного балансу України, структуро формуючим джерелом енергії є природний газ. Інколи в науковій літературі, яка стосується дослідження проблем енергетичної безпеки можна зустріти твердження, що природний газ буде перехідним джерелом енергії до використання альтернативних джерел енергії. Зокрема такі думки притаманні Гораль Л. Т. [1], Шийко В. І. [2], Прохоровій В. В., Чобіток В. І. [3], Геєцю В. М. [4] та іншим.

Розвиваючи теорію про природний газ як джерело енергії на найближчі 25-30 років, вважаємо, що до переліку джерел енергії необхідно додати нафту, нафтовий конденсат та водень. Ці вуглеводневі сполуки за об'єктивними причинами будуть переважати в паливно-енергетичному балансі. Тому, оцінюючи рівень енергетичної безпеки необхідно застосовувати авторську методикою, яка опирається на формування, визначення та застосування системи

кількісно-якісних показників, що їх назовемо «безпековими параметрами».

Енергетична безпека часто досліджується в глобальному вимірі, тобто в контексті державної енергетичної безпеки. Зокрема, проблеми енергетичної безпеки держави досліджували В. Микитенко [14], В. Фортов [15], Є. А. Бобров [16], Г. О. Горіна [17], Ю. П. Стародуб [18], А. М. Пасічник [19], Н. Мешко [20], С. Білоцький [21], С. В. Войтко [22], О. С. Літвінов [23]. Дослідженням інформаційної безпеки суб'єктів господарювання займалися Рамазанов С. К. [28], Шопін А. Ю. [29], Коваленко Ю. О. [30], Абакумов В. М. [31], Чередниченко А. О. [32, 33], Волкова В. В. [34], Сороківська О. А. [35], Нашинець-Наумова А. Ю. [36], Гриджук [37]. Однак, малодослідженим залишається питання енергетичної безпеки суб'єктів господарювання в системі національної енергетичної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Для повного оцінювання рівня економічної безпеки діяльності економічних систем пропонуємо стратегічну бізнес-модель, що поєднує в ланцюгу взаємодії енергетичну, екологічну та інформаційну безпеку держави, нафтогазової галузі та окремого підприємства і фокусується на комплексності та оперативній взаємодії.

Створення та використання системи економічної безпеки на підприємстві поступово має стати повноправною сучасною управлінською парадигмою, вона дозволить відкрити та використати нові можливості ефективного функціонування

підприємства у надскладних зовнішніх умовах. Умови функціонування підприємств енергетичної сфери є саме такими: на них впливають не лише ринкові закони, а й, у значній мірі, держава, зі своїм баченням місця та ролі цих підприємств у галузевій структурі економіки. Використання такої управлінської парадигми як домінуючої в управлінні сучасними енергетичними підприємствами дає можливість вивести ці підприємства на вищий рівень результативності, а у деяких випадках – просто врятувати підприємства.

Система економічної безпеки підприємства формує та структурує сукупності загроз, що породжені величезною кількістю небезпек, які впливають на діяльність підприємств енергетичної сфери. Сукупності загроз та відповідні їм системні реакції можуть бути методологічною платформою управління цими підприємствами, що ґрунтується на удосконаленні інкорпорування антагоністичних стратегічних орієнтирів діяльності. Створення системи економічної безпеки енергетичного підприємства повинно одночасно відповідати як загальносистемним вимогам та принципам, так і сучасним викликам, породженим державною енергетичною політикою [13].

Виходячи з концепцій економічної безпеки та ґрунтуючись на накопиченому теоретичному базисі етимології поняття «економічної безпеки» [6, 7, 8, 9], пояснення її природи [10, 11] можна визначити, що саме поняття «економічної безпеки» має декілька сутнісних характеристик серед яких можна виокремити: стан ефективного використання ресурсів, можливість нейтралізації загроз, забезпечення розвитку, адаптивність, здатність досягати цілей, конкурентоспроможність, підтримуючий потенціал [5].

Автор [9] обґрунтовує системний підхід до визначення сутнісної характеристики «економічної безпеки» і виокремлює такі елементи: інтелектуальна, інформаційна, технологічна, маркетингова, правова, екологічна, інноваційна та фінансова. Особливу увагу Марценюк Л. звертає на інформаційну безпеку і таким чином визначає п'ять базових блоків цифрових загроз: системні, структурні, галузеві, підприємницькі, особистісні.

Скриньковський Р. М. розширює дану класифікацію і визначає вісім складових економічної безпеки: фінансову, кадрово-інтелектуальну, інвестиційну, інноваційно-техніко-технологічну, маркетингово-ринкову, політико-правову, обліково-аналітико-інформаційну, екологічну [12].

Зважаючи на проведені теоретичні дослідження у сфері економічної безпекології можна зробити висновки, що енергетична безпека нафтогазового підприємства це, перш за все, збалансований розвиток підприємства, який забезпечить необхідний рівень економічної ефективності діяльності суб'єкта господарювання без здійснення негативного впливу на економічну безпеку країни.

За результатами теоретичних досліджень поняття «енергетична безпека» підприємства можна зазначити, що це є ступінь захищеності його енергопостачання від

зовнішніх і внутрішніх загроз в умовах нормального функціонування з урахуванням перспективи розвитку, а також ступінь енергозабезпечення мінімально необхідних потреб в енергії в надзвичайній ситуації» [24], захищеність виробничих об'єктів від зовнішніх і внутрішніх чинників, що порушують нормальне функціонування систем енергозабезпечення, ставлять під загрозу ефективну роботу виробничих систем та систем життєзабезпечення» [25]. В. О. Самборський в свою чергу визначає енергетичну безпеку як сукупність умов і чинників, які забезпечують стабільність функціонування операційної системи підприємства, чинників від яких залежить безперервний процес відтворення продукції.

Таким чином, якщо рівень захищеності енергопостачання підприємства буде характеризуватися певною вразливістю до загроз (таблиця 1), то можливість підприємства виконувати свої функції може знизитися, оскільки це підприємство є системою енергозабезпечення для інших підприємств можна спостерігати непоправні явища зниження енергетичних безпек залежних суб'єктів господарювання та країни в цілому. Крім того, важливо відмітити, що забезпечення належного рівня енергетичної безпеки нафтогазових підприємств стає одним із найбільш суттєвих заходів з переходу на шлях сталого розвитку та підтримання концепції декарбонізації нафтогазової галузі.

Сьогодні концепція безпеки енергетичних підприємств є інтеграцією економічної, енергетичної, екологічної та інформаційної безпеки. Кожна складова має свої критерії та індикатори їх вимірювання. Для визначення рівня безпеки підприємства необхідно провести аналіз та оцінку усіх визначених складових. Слід відмітити, що кожен безпековий параметр характеризується визначеною системою загроз, а для його оцінки необхідно сформувати перелік одиничних показників-індикаторів. Традиційно, всі загрози поділяють на зовнішні і внутрішні. У таблиці 1 зведено перелік ключових загроз безпеці нафтогазового підприємства.

Таблиця 1 - Ключові загрози безпеці нафтогазовидобувних підприємств

Вид загрози	Характеристика
ЕКОНОМІЧНІ ЗАГРОЗИ	Несприятливі зміни у формування цін на сировину та обладнання
	Конкуренція
	Зміни на споживчому ринку
	Формування бар'єрів бар'єрів для ефективної діяльності
	Складність державного регулювання діяльності
	Відсутність суттєвих інвестицій у галузь
	Застарілі системи управління виробництвом, фінансами та відносинами з клієнтами
	Низький кадровий та інтелектуальний потенціал
	Відсутність ліквідного майна для залучення комерційних кредитів
	Застарілі енергоємні технології виробництва
	Зношеність необоротних активів

Вид загрози	Характеристика
ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ	Шахрайство з боку клієнтів
	Копіювання цінних файлів, пошкодження носіїв з інформацією
	Донесення даних до компаній-конкурентів
	Викрадення інформації за допомогою інсайдерів
	Переманювання працівників на інше підприємство
	Промислове шпигунство, хакерські атаки
	Недостатня забезпеченість цифрових технологіями, компетентними кадрами
	Крадіжка корпоративних даних
	Зараження інформації вірусами або псування документів безпосередньо персоналом фірми
ЕКОЛОГІЧНІ ЗАГРОЗИ	Відбирання земельних ресурсів для будівництва очисних споруд, свердловин, накопичувальних резервуарів, транспортних комунікацій, житла
	Забруднення викидами газоподібних речовин атмосфери відбирання з нафтопродуктами супутніх вод з високою мінералізацією, та скид цих вод в пониження рельєфу
	Аварійні розливи нафти, що призводить до випаровування
	Вплив електромагнітних і шумових полів антропогенного походження та радіоактивних полів природного походження, які можуть спричинити негативний вплив та захворювання різного характеру
ЕНЕРГЕТИЧНІ ЗАГРОЗИ	Залежність від імпорту значної частини виробничого енергоукомплектування, матеріалів
	Відсутність ефективної політики енергозбереження та енергоефективності підприємства
	Застарілість і високий рівень зношення основних засобів
	Неефективне використання енергоресурсів
	Надмірна енергоемність виробництва

Джерело: сформовано автором на основі досліджень [1-37]

Екологічна безпека нафтогазового підприємства є двохаспектним явищем, тому з одного боку її можна визначити як стан захищеності від негативних впливів внутрішнього та зовнішнього середовища, а з іншого – це здатність швидко усувати загрози з еколого-орієнтованих техніко-технологічних та управлінських інновацій, що унеможливають нанесення шкоди навколишньому природному середовищу, життю та здоров'ю людей [27].

Слід відмітити, що недотримання або порушення умов екологічної безпеки призводить до зростання витрат підприємства, що відповідно має вплив на економічну безпеку. Тому, екологічну безпеку пов'язують з:

- відсутністю суттєвих збитків для навколишнього середовища завдяки використанню еколого-безпечних технологій, застосуванню екологічно чистого виробництва або використання очисних споруд, які мінімізують негативні впливи (викиди в атмосферу, скиди у воду, забруднення ґрунтів не перевищують граничнодопустимі норми);

- відсутністю негативного впливу на здоров'я людей – жителів території, де розміщене підприємство і працівників підприємства;
- дотриманням норм чинного екологічного законодавства та зменшення витрат і втрат від забруднення навколишнього середовища;
- створенням на підприємствах безпечних умов праці, забезпечення техніки безпеки;
- можливістю отримання переваг за умови екологобезпечної діяльності (підвищення конкурентоспроможності за рахунок позитивного іміджу, зниження непродуктивних витрат, збільшення прибутків за рахунок вищих цін на екологічно чисту продукцію; підвищення експортного потенціалу) [28].

В сучасних умовах активної цифровізації важливо відмітити в безпековій діяльності економічних систем інформаційний безпековий параметр. На даний час цей параметр є визначальним і забезпечуючим, тому що саме він дозволяє проводити якісну діагностику енергетичного, економічного та екологічного параметрів.

Насичення усіх видів діяльності електронно-цифровими пристроями та засобами, системами та технологіями налагодження електронного комунікаційного обміну між ними є характерною ознакою сучасного глобалізованого світу. Проте, поряд із позитивними сторонами цього процесу, він ще й стає привабливим для кіберзлочинців по всьому світі. Тому така неоднозначність інформатизації суспільства вимагає уважного ставлення до їх використання, а також вимагає застосування певних заходів інформаційної безпеки. Загрози в інформаційному світі можуть виникнути в будь-який момент використання Інтернету, де кіберзлочинці можуть скористатися доступом до конфіденційної інформації через фішинг-повідомлення, пошкоджене обладнання, підроблення в мережах і т. д.

Таким чином, можна визначити, що інформаційна безпека – це стан або рівень захищеності важливої корпоративної інформації суб'єкта господарювання. Тому сутність інформаційного параметра безпеки полягає у формуванні принципів, методів і заходів щодо виявлення, аналізу, запобігання та нейтралізації негативних джерел, причин і умов впливу на інформацію щодо господарювання підприємства.

Зараз інформація на підприємстві є важливим комерційним активом, що вимагає створення відповідної системи захисту, оскільки вона в процесі господарювання наражається на все більшу кількість та різноманітність загроз і вразливих місць. Головною метою системи інформаційної безпеки підприємства є забезпечення стійкого функціонування підприємства через запобіганням погрозам його безпеці, захист законних інтересів від протиправних посягань, недопущення розкрадання фінансових коштів, розголошення, втрати, спотворення і знищення службової інформації, забезпечення нормальної виробничої діяльності всіх підрозділів підприємства. Для досягнення зазначених цілей необхідно:

- виділити і віднести інформацію з найбільш важливих інформаційних потоків до категорії комерційної таємниці з обмеженим доступом;

- прогнозування і своєчасне виявлення загроз безпеці інформаційним ресурсам;
- визначення причин та умов, які ведуть до фінансового, матеріального і морального збитку, порушення нормального функціонування і розвитку суб'єкта господарювання;
- створення механізму оперативного реагування на інформаційні загрози та прояви негативних тенденцій у функціонуванні;
- формування умов для максимально можливого відшкодування і локалізації збитків, які спричинені неправомірними діями зі сторони юридичних чи фізичних осіб;
- зниження негативного впливу наслідків порушення інформаційної та економічної безпеки на досягнення стратегічних цілей.

Тому схематично пропонуємо зображати систему безпеки підприємств нафтогазової галузі як взаємодію безпекових параметрів (рис. 1), яка дозволить на основі визначеної системи показників оцінювання кожного визначеного безпекового параметру змоделювати інтегральний показник рівня безпеки діяльності підприємства. Вважаємо ключовими безпековими параметрами економічний, енергетичний, екологічний та інформаційний.

Зважаючи на значну роль підприємств нафтогазової галузі в господарській діяльності держави можна визначити, що поряд з ключовою

роллю даної галузі в енергетичній безпеці можна відмітити й значний вплив на економічну безпеку держави. На рисунку 2 визначено взаємозв'язок між безпековими параметрами суб'єктів господарювання та безпекою держави.

Таким чином, сучасна концепція безпекової діяльності підприємств полягає у формуванні такої безпекової стратегії суб'єкта господарювання, яка б не порушила ті безпекові параметри, що диктує зовнішнє середовище, тобто політика економічної, екологічної безпеки та вектори розвитку міжнародного енергетичного ринку, і при цьому був забезпечений такий рівень безпеки підприємства, який би дозволив вільно конкурувати на ринку та забезпечувати ефективну діяльність (прибуткову діяльність). Тобто зовнішні безпекові параметри, по суті, можуть вносити обмеження щодо діяльності підприємств з одного боку, а з іншого – підприємство на виході свого функціонування має забезпечити такий вплив своєї діяльності на безпеку спочатку галузі, а потім держави щоб не сильно змінити в наслідку вхідні зовнішні параметри від держави на наступному етапі свого розвитку. Максимальне балансування вхідних безпекових параметрів та вихідного рівня безпеки підприємства є важливою задачею всіх суб'єктів господарювання.

Безпека підприємств нафтогазової галузі

Екологічний параметр	Енергетичний параметр	Економічний параметр	Інформаційний параметр
з одного боку здійснюється вплив зовнішніх екологічних чинників на діяльність підприємств, а з іншого - підприємство має забезпечити мінімальний негативний вплив на зовнішнє середовище	з одного боку може розглядатися як ступінь забезпеченості енергетичними ресурсами для здійснення власної діяльності, з іншого - саме підприємство є генератором енергетичних ресурсів	визначається як розвиток підприємства, який дозволяє забезпечити економічну ефективність діяльності суб'єкта господарювання без негативного впливу на економічну безпеку держави	ступінь інформаційного захисту підприємства для уникнення загроз, які можуть виникати в процесі господарювання

Рисунок 1 - Безпекові параметри розвитку підприємств нафтогазової галузі та їх характеристики

Джерело: Сформовано автором

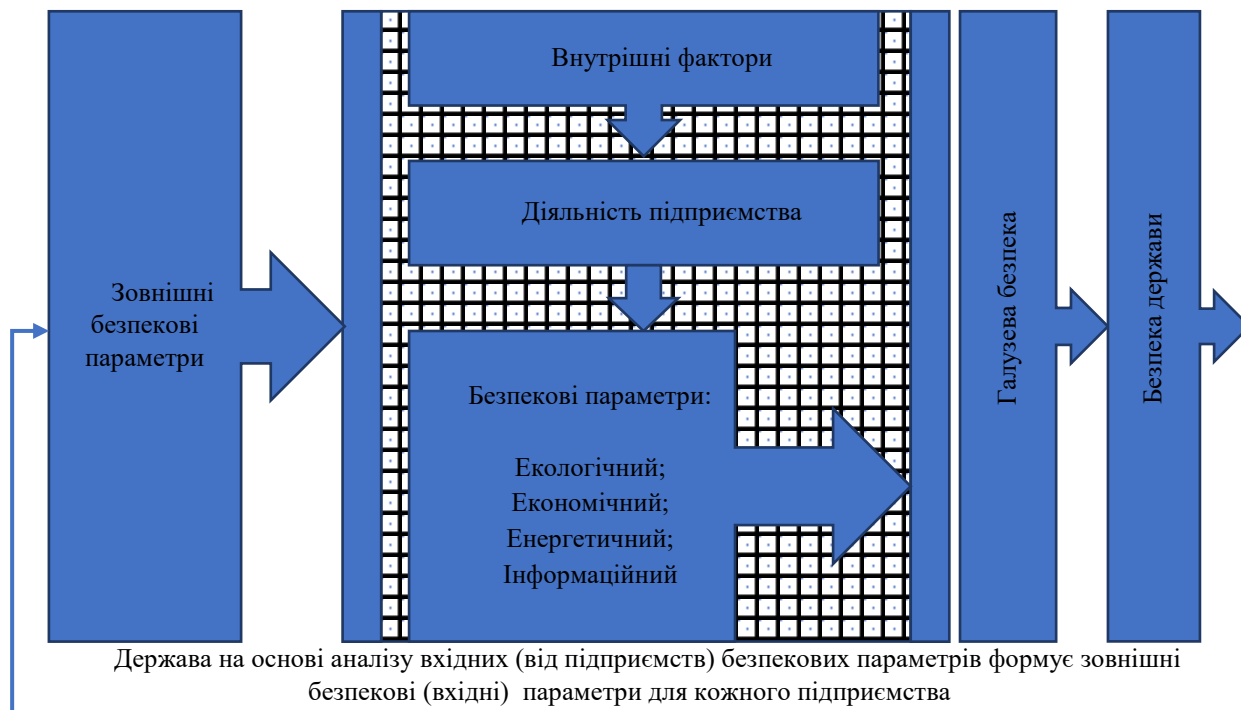

Рисунок 2 – Взаємодія безпеки суб'єкта господарювання та державної безпеки

Джерело: сформовано автором

Висновок. Екологізація виробничих процесів, енергозбереження та енергоефективність, інформатизація та підтримання економічної безпеки на відповідному рівні для підприємства відображають довготермінові цілі розвитку підприємства, тому всі ці питання в системі менеджменту підприємств слід розглядати як критерії прийняття стратегічних рішень. Вважаємо, що для побудови оптимальної системи менеджменту безпековою діяльністю підприємства як символу економічного, екологічного, енергетичного та інформаційного параметру слід розробити методику оцінювання та діагностики безпекової діяльності підприємства з урахуванням рівня кожного виокремленого безпекового параметру, що дозволить визначити вузькі місця та використати актуальні можливості безпекової діяльності галузі та держави.

Список літератури

1. Гораль Л. Т., Шийко В. І., Шкварилук М. В. Вдосконалення системи бюджетування на підприємствах газотранспортної галузі. Ефективна економіка. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7092>
2. Гораль Л. Т. Багатоаспектність формування процесу управління безпекою розвитку промислового підприємства. Проблеми економіки. 2020. №2. С. 240–246.
3. Прохорова В.В., Чобіток В.І. Організаційно-управлінське забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємстві в умовах цифровізації. Бізнес Інформ. 2021. №1. С. 279–285. URL: https://www.businessinform.net/article/?year=2021&abstract=2021_1_0_279_2_85
4. Геєць В. М. Розвиток соціального капіталу – найбільше багатство у світі. Віче. 2011. № 1. С. 22–26.
5. Зубко Т. Генезис поняття "економічна безпека підприємства" [Електронний ресурс] / Т. Зубко // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2021. - № 1. - С. 75-89. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2021_1_8
6. Марценюк Л. В. Економічна безпека на залізничному транспорті як ефективна складова стабільного розвитку залізничних перевезень [Електронний ресурс] / Л. В. Марценюк, О. В. Кокітко,

- Д. О. Скубченко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2021. - № 1. - С. 307-315. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2021_1_52
7. Яковюк І. В. Економічна безпека України як передумова забезпечення її суверенітету [Електронний ресурс] / І. В. Яковюк, А. Ю. Туренко // Проблеми законності. - 2021. - Вип. 154. - С. 8-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2021_154_3
8. Архипенко Т. А. Систематизація визначень поняття "економічна безпека підприємства" [Електронний ресурс] / Т. А. Архипенко, М. І. Іванова // Нобелівський вісник. - 2021. - № 1. - С. 6-14. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmef_2021_1_3
9. Марценюк Л. В. Економічна безпека українських залізниць: шляхи виходу з кризи [Електронний ресурс] / Л. В. Марценюк, К. А. Батмангліч // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2021. - № 3. - С. 304-311. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2021_3_50
10. Карачина Н. П. Економічна безпека підприємства у термінологічному ланцюгу "розвиток — стійкість — ефективність" [Електронний ресурс] / Н. П. Карачина, В. М. Семцов, В. М. МIRONчук, М. В. Бальзан // Інвестиції: практика та досвід. - 2021. - № 10. - С. 28-33.
11. Ляхович О. О. Економічна безпека та прозорість підприємств в умовах цифровізації [Електронний ресурс] / О. О. Ляхович, І. О. Оплачко // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2021. - Вип. 2. - С. 100-111. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnugvp_ekon_2021_2_12
12. Скриньковський Р.М. Економічна безпека підприємства: сутність, класифікація та система діагностики / Р.М. Скриньковський // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Випуск 3. – С. 414 – 418. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/vipusk-3-2015/404-skrinkovskij-r-m-ekonomichna-bezpeka-pidpriemstva-sutnist-klasifikatsiya-ta-sistema-diagnostiki>
13. Овчаренко Є. І. Енергетична безпека держави vs економічна безпека підприємства енергетичної сфери: суть протистояння та шляхи його послаблення [Електронний ресурс] / Є. І. Овчаренко // Управління проектами та розвиток виробництва. - 2016. - № 1. - С. 83-96. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv_2016_1_14
14. Микитенко В. На чому базується енергетична безпека держави [Електронний ресурс] / В. Микитенко // Вісник Національної

- академії наук України. - 2005. - № 3. - С. 41-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2005_3_7
15. Фортов В. Глобальна енергетична безпека: проблеми і шляхи розв'язання [Електронний ресурс] / В. Фортов, А. Макаров, Т. Митрова // Вісник Національної академії наук України. - 2007. - № 8. - С. 40-50. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2007_8_6
16. Бобров Є. А. Значення енергетичної безпеки у формуванні економічної безпеки Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Є. А. Бобров. // Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. - 2012. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvif_2012_1_23
17. Горіна Г. О. Забезпечення енергетичної безпеки як основний напрямок підвищення конкурентоспроможності держави [Електронний ресурс] / Г. О. Горіна // Економічний простір. - 2013. - № 71. - С. 47-55. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2013_71_7
18. Стародуб Ю. П. Проект енергетичної безпеки України на основі власних геотермальних ресурсів [Електронний ресурс] / Ю. П. Стародуб, В. М. Карпенко, В. М. Стасенко, М. С. Никорук, О. В. Карпенко // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. - 2012. - № 6. - С. 107-114. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vldubzh_2012_6_17
19. Пасічник А. М. Проблеми та перспективи розвитку ГТС України з урахуванням енергетичної безпеки держави [Електронний ресурс] / А. М. Пасічник, І. В. Нестеренко, В. А. Пасічник, Я. С. Добриніна // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Технічні науки. - 2009. - № 1. - С. 91-97. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsutn_2009_1_16
20. Мешко Н. Інноваційний розвиток підприємств рециклінгу як фактор посилення енергетичної безпеки держави [Електронний ресурс] / Н. Мешко // Вісник Львівського університету. Сер.: Міжнародні відносини. - 2012. - Вип. 31. - С. 331-339. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Mv_2012_31_39
21. Білоцький С. Правове забезпечення зв'язку енергетичної безпеки та альтернативної енергетики в рамках права Європейського Союзу [Електронний ресурс] / С. Білоцький // Європейське право. - 2012. - № 2-4. - С. 115-122. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpr_2012_2-4_13
22. Войтко С. В. Системний аналіз енергетичної безпеки країн: аспект використання відновлювальних джерел енергії [Електронний ресурс] / С. В. Войтко // Економічний форум. - 2013. - № 4. - С. 29-35. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2013_4_8
23. Літвінов О. С. Методичні засади розрахунку рівня енергетичної безпеки [Електронний ресурс] / О. С. Літвінов, В. О. Літвінова // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2012. - Вип. 1. - С. 231-238. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2012_1_36
24. Сутність енергетичної безпеки підприємства: теоретичні підходи / В.О.Самборський // Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 21 (994) - С. 179-182
25. Перебийніс В.І. Проблеми енергетичної безпеки у контексті енергетичного менеджменту // Матеріали міжнародної науково-практич. конф. “Теоретичні і практичні засади формування системи менеджменту та регіональному рівні”. – Полтава: “Фірма” “Техсервіс”, 2001. – 2001. – С. 37-47
26. Надтока Т. Б. Енергетична безпека підприємства як інструмент забезпечення його сталого соціально-економічного розвитку / Т. Б. Надтока, О. В. Амеліницька // Економіка та організація управління. - 2010. - Вип. No 2 (8). - С. 15-24.
27. Черчик Л. Екологічна безпека в системі менеджменту підприємства / Л. Черчик // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. РОЗДІЛ III. Економіка та управління підприємствами. 1, 2019. - С. 55 - 61
28. Рамазанов С. К. Концепція інформаційно-аналітичного веб-ресурсу проведення експертних оцінок в забезпеченні економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / С. К. Рамазанов, В. В. Чмельов // Бізнес Інформ. - 2012. - № 4. - С. 221-223. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_4_68
29. Шопін А. Ю. Інформаційна безпека як фактор забезпечення конкурентоспроможності підприємства [Електронний ресурс] / А. Ю. Шопін // Управління розвитком. - 2013. - № 17. - С. 155-157. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_17_61
30. Коваленко Ю. О. Забезпечення інформаційної безпеки на підприємстві [Електронний ресурс] / Ю. О. Коваленко // Економіка промисловості. - 2010. - № 3. - С. 123-129. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2010_3_20r
31. Абакумов В. М. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки підприємництва [Електронний ресурс] / В. М. Абакумов // Право і Безпека. - 2013. - № 2. - С. 65-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2013_2_14
32. Череди́ченко А. О. Категорії інформаційної безпеки та категорії "інформаційної системи" в системі корпоративного управління підприємств будівельної галузі [Електронний ресурс] / А. О. Череди́ченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2014. - Вип. 45. - С. 216-220. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2014_45_49
33. Череди́ченко А. О. Удосконалення підходів до оцінки інформаційної безпеки будівельних підприємств [Електронний ресурс] / А. О. Череди́ченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2014. - Вип. 47. - С. 104-107. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2014_47_22
34. Волкова В. В. Визначення витрат на забезпечення інформаційної безпеки підприємства на засадах математичного моделювання [Електронний ресурс] / В. В. Волкова, М. Р. Васютенко // Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Економіка. - 2014. - Т. 22, вип. 8(2). - С. 222-227. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8\(2\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8(2)_36)
35. Сороківська О. А. Інформаційна безпека підприємства в умовах застосування бенчмаркінгу [Електронний ресурс] / О. А. Сороківська, Н. М. Шведа // Регіональна бізнес-економіка та управління. - 2013. - № 2. - С. 55-61. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu_2013_2_11
36. Нашинець-Наумова А. Ю. Питання забезпечення інформаційної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / А. Ю. Нашинець-Наумова // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2012. - № 3. - С. 58-62. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2012_3_13
37. Гриджук Г. С. Визначення економічно ефективного підходу до організації роботи служби інформаційної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Г. С. Гриджук // Вісник [Національного транспортного університету]. - 2010. - № 21(1). - С. 295-299. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2010_21\(1\)_74](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2010_21(1)_74)

References (transliterated)

- Horal L. T., Shyiko V. I., Shkvaryliuk M. V. Vdoskonalennia systemy biudzhetuвання na pidpriemstvakh hazotransportnoi haluzi. Efektyvna ekonomika. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7092>
- Horal L. T. Bahatoaspektnist formuvannya protsesu upravlinnia bezpekoiu tsovyvkuu promyslovoho pidpriemstva. Problemy ekonomiky. 2020. №2. С. 240–246.
- Prokhorova V.V., Chobotok V.I. Orhanizatsiino-upravlinske zabezpechennia reinzhynirynhu biznes-protseviv na pidpriemstvi v umovakh tsyfrovizatsii. Biznes Inform. 2021. №1. С. 279–285. URL: https://www.businessinform.net/article/?year=2021&abstract=2021_1_0_279_2_85
- Heiets V. M. Rozvytok sotsialnoho kapitalu – naibilshe bahatstvo u sviti. Viche. 2011. № 1. S. 22–26.
- Zubko T. Henezys poniattia "ekonomichna bezpeka pidpriemstva" [Elektronnyi resurs] / T. Zubko // Visnyk Kyivskoho natsionalnoho torhovelno-ekonomichnoho univertyetu. - 2021. - № 1. - S. 75-89. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2021_1_8
- Martseniuk L. V. Ekonomichna bezpeka na zaliznychnomu transporti yak efektyvna skladova stabilnoho rozvytku zaliznychnykh perevezhen [Elektronnyi resurs] / L. V. Martseniuk, O. V. Kokitko, D. O. Skubchenko // Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo univertyetu vnutrishnikh sprav. - 2021. - № 1. - S. 307-315. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2021_1_52
- Yakoviuk I. V. Ekonomichna bezpeka Ukrainy yak peredumova zabezpechennia yii suverenitetu [Elektronnyi resurs] / I. V. Yakoviuk, A. Yu. Turenko // Problemy zakonnosti. - 2021. - Vyp. 154. - S. 8-36. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2021_154_3
- Arkhypenko T. A. Systematyzatsiia vyznachen poniattia "ekonomichna bezpeka pidpriemstva" [Elektronnyi resurs] / T. A. Arkhypenko, M. I. Ivanova // Nobelivskiy visnyk. - 2021. - № 1. - S. 6-14. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmfef_2021_1_3
- Martseniuk L. V. Ekonomichna bezpeka ukrainskykh zaliznyts: shliakhy vykhodu z kryzy [Elektronnyi resurs] / L. V. Martseniuk, K. A. Batmanhlich // Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo univertyetu vnutrishnikh sprav. - 2021. - № 3. - S. 304-311. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2021_3_50

10. Karachyna N. P. Ekonomichna bezpeka pidpriemstva u terminolohichnomu lantsiuhu "rozvytok — stiikist — efektyvnist" [Elektronnyi resurs] / N. P. Karachyna, V. M. Semtsov, V. M. Myronchuk, M. V. Balzan // Investytsii: praktyka ta dosvid. - 2021. - № 10. - S. 28-33.
11. Liakhovych O. O. Ekonomichna bezpeka ta transparentnist pidpriemstv v umovakh tsyfrovizatsii [Elektronnyi resurs] / O. O. Liakhovych, I. O. Oplachok // Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannya. Ekonomichni nauky. - 2021. - Vyp. 2. - S. 100-111. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvvgp_ekon_2021_2_12
12. Skrynkovskiy R.M. Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist, klasyfikatsiia ta sistema diahnozyky / R.M. Skrynkovskiy // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. - 2015. - Vypusk 3. - S. 414 - 418. [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://global-national.in.ua/vipusk-3-2015/404-skrinkovskij-r-m-ekonomichna-bezpeka-pidpriemstva-sutnist-klasyfikatsiya-ta-sistema-diahnozyki>
13. Ovcharenko Ye. I. Enerhetychna bezpeka derzhavy vs ekonomichna bezpeka pidpriemstva enerhetychnoi sfery: sut protystoiannia ta shliakhy yoho poslablennia [Elektronnyi resurs] / Ye. I. Ovcharenko // Upravlinnia proektamy ta rozvytok vyrobnytstva. - 2016. - № 1. - S. 83-96. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv_2016_1_14
14. Mykytenko V. Na chomu bazuietsia enerhetychna bezpeka derzhavy [Elektronnyi resurs] / V. Mykytenko // Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy. - 2005. - № 3. - S. 41-46. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2005_3_7
15. Fortov V. Hlobalna enerhetychna bezpeka: problemy i shliakhy rozv'iazannia [Elektronnyi resurs] / V. Fortov, A. Makarov, T. Mytova // Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy. - 2007. - № 8. - S. 40-50. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2007_8_6
16. Bobrov Ye. A. Znachennia enerhetychnoi bezpeky u formuvanni ekonomichnoi bezpeky Yevropeiskoho Soiuзу [Elektronnyi resurs] / Ye. A. Bobrov. // Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu. - 2012. - № 1. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvif_2012_1_23
17. Horina H. O. Zabezpechennia enerhetychnoi bezpeky yak osnovnyi napriamok pidvyshchennia konkurento-spromozhnosti derzhavy [Elektronnyi resurs] / H. O. Horina // Ekonomichni prostir. - 2013. - № 71. - S. 47-55. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2013_71_7
18. Starodub Yu. P. Proekt enerhetychnoi bezpeky Ukrainy na osnovi vlasnykh heotermalnykh resursiv [Elektronnyi resurs] / Yu. P. Starodub, V. M. Karpenko, V. M. Stasenko, M. S. Nykoriuk, O. V. Karpenko // Visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu bezpeky zhyttiediialnosti. - 2012. - № 6. - S. 107-114. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vldubzh_2012_6_17
19. Pasichnyk A. M. Problemy ta perspektyvy rozvytku HTS Ukrainy z urakhuvanniam enerhetychnoi bezpeky derzhavy [Elektronnyi resurs] / A. M. Pasichnyk, I. V. Nesterenko, V. A. Pasichnyk, Ya. S. Dobrynina // Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Ser. : Tekhnichni nauky. - 2009. - № 1. - S. 91-97. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsutn_2009_1_16
20. Meshko N. Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstv retsyklinu yak faktor posylennia enerhetychnoi bezpeky derzhavy [Elektronnyi resurs] / N. Meshko // Visnyk Lvivskoho universytetu. Ser. : Mizhnarodni vidnosyny. - 2012. - Vyp. 31. - S. 331-339. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Mv_2012_31_39
21. Bilotskiy S. Pravove zabezpechennia zviazku enerhetychnoi bezpeky ta alternatyvnoi enerhetyky v ramkakh prava Yevropeiskoho Soiuзу [Elektronnyi resurs] / S. Bilotskiy // Yevropeiske pravo. - 2012. - № 2-4. - S. 115-122. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpr_2012_2-4_13
22. Voitko S. V. Systemnyi analiz enerhetychnoi bezpeky krain: aspekt vykorystannia vidnovliualnykh dzherel enerhii [Elektronnyi resurs] / S. V. Voitko // Ekonomichni forum. - 2013. - № 4. - S. 29-35. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2013_4_8
23. Litvinov O. S. Metodychni zasady rozrakhunku ravnii enerhetychnoi bezpeky [Elektronnyi resurs] / O. S. Litvinov, V. O. Litvinova // Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen. - 2012. - Vyp. 1. - S. 231-238. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2012_1_36
24. Sutnist enerhetychnoi bezpeky pidpriemstva: teorytchni pidkhody / V.O.Samborskyi // Visnyk NTU „KhPI”. Serii: Tekhnichnyy prohres i efektyvnist vyrobnytstva. – Kh.: NTU „KhPI”. - 2013. - No 21 (994) - S. 179-182
25. Perebyynis V.I. Problemy enerhetychnoi bezpeky u konteksti enerhetychnoho menezhmentu // Materialy mizhnarodnoi naukovo-prakt. konf. "Teoretychni i praktychni zasady formuvannia systemy menezhmentu ta rehionalnomu rivni". – Poltava: "Firma" "Tekhservis", 2001. – 2001. – S. 37-47
26. Nadtocha T. B. Enerhetychna bezpeka pidpriemstva yak instrument zabezpechennia yoho staloho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku / T. B. Nadtocha, O. V. Amelnytska // Ekonomika ta orhanizatsiia upravlinnia. – 2010. – Vyp. No 2 (8). – S. 15–24.
27. Cherchuk L. Ekolohichna bezpeka v systemi menezhmentu pidpriemstva / L. Cherchuk // Ekonomichnyi chasopys Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. ROZDIL III. Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy. 1, 2019. – S. 55 – 61
28. Ramazanov S. K. Kontseptsiiia informatsiino-analitychnoho veb-resursu provedennia ekspertnykh otsinok v zabezpechenni ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Elektronnyi resurs] / S. K. Ramazanov, V. V. Chmelov // Biznes Inform. - 2012. - № 4. - S. 221-223. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_4_68
29. Shopin A. Yu. Informatsiina bezpeka yak faktor zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Elektronnyi resurs] / A. Yu. Shopin // Upravlinnia rozvytkom. - 2013. - № 17. - S. 155-157. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_17_61
30. Kovalenko Yu. O. Zabezpechennia informatsiinoi bezpeky na pidpriemstvi [Elektronnyi resurs] / Yu. O. Kovalenko // Ekonomika promyslovosti. - 2010. - № 3. - S. 123-129. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2010_3_20g
31. Abakumov V. M. Sub'iekty zabezpechennia informatsiinoi bezpeky pidpriemstva [Elektronnyi resurs] / V. M. Abakumov // Pravo i Bezpeka. - 2013. - № 2. - S. 65-70. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2013_2_14
32. Cherednychenko A. O. Katehoriia informatsiinoi bezpeky ta katehoriia "informatsiinoi systemy" v systemi korporatyvnoho upravlinnia pidpriemstv budivelnoi haluzi [Elektronnyi resurs] / A. O. Cherednychenko // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. - 2014. - Vyp. 45. - S. 216-220. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2014_45_49
33. Cherednychenko A. O. Udoskonalennia pidkhodiv do otsinky informatsiinoi bezpeky budivelnnykh pidpriemstv [Elektronnyi resurs] / A. O. Cherednychenko // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. - 2014. - Vyp. 47. - S. 104-107. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2014_47_22
34. Volkova V. V. Vyznachennia vytrat na zabezpechennia informatsiinoi bezpeky pidpriemstva na zasadakh matematychnoho modeliuвання [Elektronnyi resurs] / V. V. Volkova, M. R. Vasiutenko // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Ser. : Ekonomika. - 2014. - T. 22, vyp. 8(2). - S. 222-227. - Rezhym dostupu: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8\(2\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8(2)_36)
35. Sorokivska O. A. Informatsiina bezpeka pidpriemstva v umovakh zastosuvannia benchmarkingu [Elektronnyi resurs] / O. A. Sorokivska, N. M. Shveda // Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnia. - 2013. - № 2. - S. 55-61. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu_2013_2_11
36. Nashynets-Naumova A. Yu. Pytannia zabezpechennia informatsiinoi bezpeky pidpriemstva [Elektronnyi resurs] / A. Yu. Nashynets-Naumova // Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo. - 2012. - № 3. - S. 58-62. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npna_2012_3_13
37. Hrydzhuk H. S. Vyznachennia ekonomichno efektyvnoho pidkhodu do orhanizatsii roboty sluzhby informatsiinoi bezpeky pidpriemstva [Elektronnyi resurs] / H. S. Hrydzhuk // Visnyk [Natsionalnoho transportnoho universytetu]. - 2010. - № 21(1). - S. 295-299. - Rezhym dostupu: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2010_21\(1\)_74](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vntu_2010_21(1)_74)

Надійшло (received) 23.06.2022

Відомості про автора / About the Author

Щуров Ігор Вячеславович (Igor Shchurov) - докторант кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», igor_shchurov@nupp.edu.ua, ORCID: 0000-0002-9256-1264